

ION CREANGĂ

Acul și barosul

— Moșule, de ce ești zurbagiu? Te sfădești neconținut cu soră-ta nicovala, țipați și faceți larmă, de-mi țiuie urechile. Eu lucrez toată ziua, și nime nu-mi aude gura.

— Iaca, mă!... da de unde-ai ieșit, Pâcală?

— De unde-am ieșit, de unde n-am ieșit, eu îți spun că nu faci bine ceea ce faci.

— Na! vorba ceea: a ajuns oul mai cu minte decât găina. Măi băiete, trebuie să știi că din sfădălia noastră ai ieșit; ș-apoi tu ni cauți pricină?

— Mă rog, iertați-mă! că dacă n-ar fi fost focul, foile, pleafura și omul care să vă facă să vă deie nume, ați fi rămas mult și bine în fundul pământului, ruginite ca vai de voi.

— Măsură-ți vorbele, băiete! Auzi, soră nicovală, cum ne râde acușorul?

— Aud, dar n-am gură să-i răspund; și văd, dar trebuie să rabd.

— Vorba ceea, soro: "Șede hârbu-n cale și râde de oale". Măi pușchiule! Ia să vedem, ce ai făcut tu mai mult decât noi?

— Ce am făcut și ce fac, îndată ȝ-oiu spune. Ca să nu lungesc vorba, hainele bărbătești și femeiești, din creștet până în tălpi, și alte nenumărate lucruri frumoase și scumpe, fără de mine nu se pot face. Mergi la croitor, intră în bordeiu, suie-te în palat, ai să mă găsești. Fetele mă pun în cutiuțe aurite, mă înfing în perinuțe de mătasă și îngrijesc de mine ca de un mare lucru.

— Da' în stogul de fân nu vrei să te puie, mititelule?

— Nici în stogul de fân, dar nici trântit într-un ungher al ferăriei, ca tine. Ia spune-mi: te mai ie cineva în mână decât ferarul?

— Ia ascultă, te prea întreci cu şaga, piciule! Dacă şezi la cinste, şi toţi îngrijesc de tine, cum zici, de ce li împungi degetele?

— Da împung pe cască gură cel somnoros, pentru că voiesc să iasă din mâna lui, prin ajutorul meu, multe lucruri folositoare şi frumoase. Tu, pentru ce baţi ferul cel culcat pe nicovală şi ruginit ca şi tine? Nu ca să faci din el lucruri mai bune şi mai frumoase?

— Măi... da' bun eşti de gură!

— Şi de gură, dar şi de lucru.

— Ei bine, tu mi-ai înşirat verzi şi uscate; ia stăi să-ţi spun şi eu pe ale mele: toporul, barda, ciocanul, cleştele, vătraiul şi nenumărate unelte şi maşini de fer, unele de-o mărime urieşă, iar altele mici şi bicisnice ca tine, pututu-s-au face până n-au trecut pînă nicovală şi ilău? Casa, bisericile, corabia, puştile, tunurile şi alte lucruri nenumărate, aşa-i că n-ar fi, de nu eram eu? Tu îmi spui de haine frumoase; eu Ț-oiu spune de casă, de sapă, de secere, de coasă şi de plug. Tu îmi spui mai mult de frumos, eu Ț-oiu spune de cele neapărat trebuincioase.

— Mă faci să te-apuc iar la scărmanat, moşule baros. Haine i-au trebuit omului întâi, căci nu era să umble cu pielea goală şi desculţ ca găştele.

— Te-ai încurcat cu socotelile, măi băiete. Ba de mâncare şi casă i-a trebuit omului întâi ş-apoi haine frumoase, cum zici tu; cu rufe de ale tale îţi ghiorăiesc maţele de foame. Ai auzit vorba ceea, că "Golătatea încunjură, iar foamea dă de-a dreptul".

— Măi! da' ruginit mai eşti!

— Ruginit cum sunt, eu v-am făcut şi trebuie să ascultaţi de sfaturile mele.

— Aşa este, dar te prea lauzi; las' mai bine să te laude alţii. Şi tu faci trebi bune, şi eu; numai atâta, că tu faci lucruri mai din topor, eu mai delicate; tu şezi

totdeauna cu ferarul cel uns de cărbuni, iar eu şed cu croitorul şi cu tot felul de persoane.

— Iar ai început, ghibirdic fudul şi guraliu? Croitorul tău trebuie să împungă mai mult de zece ori, până când ferarul meu mă rădică o dată; croitorul tău rupe altă dată pe zi câte zece ace; ferarul însă mă are pe viaţă, ba mă poate lăsa şi de zestre la copiii de copiii săi. Ş-apoi încă una: cine dintre aceşti doi meşteri e mai grebănos şi mai gubav? Ferariul meu, ori croitoriul tău?

— Moşule! eşti bătrân şi multe mai ştii; fie pe-a dumitale.

— Bine mititelule! Ia acum ai mai venit de-acasă. Zi mai bine că industria sau meşteşugurile, noi le-am adus în lume; că bogăţiile cele mari, nouă se datoresc. Mi-ai zis ruginit şi Ț-ai zis cioplit; mie-mi pare bine ca strănepoţii mei să fie mai ciopliţi decât mine; cu timpul se cioplesc toate... Numai nu vă fuduliţi şi nu uitaţi obârşia voastră, ca nu cumva să vă ciopliţi prea tare şi să rămâneţi care fără urechi, care fără dinţi, care fără gură, care fără zimţi, adecă nişte cioarse de nici o treabă. C-apoi atunci iarăşi mi-ţi ajunge drăguş la căuş, şi soră-mea nicovala vă va ţine în spate, iar eu vă voiu bate pe rudă pe sămânţă, ca să prindeţi la minte.

